

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Vniversae Theologiae Speculativæ, Sacramentalis,
& moralis**

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

Liber II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42284

Hoc sacramentum fictè susceptum, ex probabili sententia, recedente postea fictione, confert gratiam.

Res. 6. Variæ sunt cæremoniæ Confirmationis, quarum aliæ præcedunt, aliæ comitantur, aliæ sequuntur illius administrationem.

LIBER II.

DE EUCHARISTIA.

CAP. I. Eucharistia varia habet nomina, quæ ad *Res. 1.* 4. capita revocantur. 1. ad institutionem illius, quomodo vocatur Mensa, Cœna Domini, & Eulogia. 2. ad rem contentam; quomodo vocatur Panis vivus, & cœlestis, Sanctum Domini, Sacramentum sacramentorum, &c. 3. ad effectus, quomodo vocatur Communio, Pax, Viaticum, Pretium nostrum. 4. ad repræsentationem, quomodo vocatur Memoriale passionis Christi.

Res. 2. Eucharistiæ sacramentum fuit institutum in ultima cœna, quæ Christi passionem præcessit.

Congruum fuit ut tunc institueretur post manducationem agni paschalis, qui erat figura illius.

Res. 3. Eucharistia consistit in re aliqua permanente; nempe in materia consecrata.

Verba consecrationis non sunt propriè de essentia hujus sacramenti in facto esse, sed tantum in fieri.

Ufus etiam non est pars essentialis hujus sacramenti, etsi in eo gratia conferatur.

Sacramentum Eucharistiæ ex speciebus panis & vini; & ex corpore & sanguine Christi essentialiter, & adæquatè constituitur.

Res. 4. Species panis & vini constituunt unum specie sacramentum: sicut cibus & potus unum specie convivium moraliter componunt.

Imò plures species ejusdem rationis simul sumpta,

ptæ, non nisi unum numero sacramentum moraliter
constituunt: sicut plura fercula unum convivium.

CAP. II. *Ref. 1.* Panis & vinum sunt materia ex qua
fit sacramentum Eucharistiæ.

Ejusmodi panis debet esse triticeus, ex aqua natu-
rali confectus, coctus ad ignem, & usualis.

Vinum verò debet esse virgineum, aptumque ad
usum, seu potabile, saltem in actu primo, ut est vi-
num congelatum.

Ref. 2. Ex præcepto Ecclesiæ parum aquæ natura-
lis, ante oblationem, vino consecrando, tempore sa-
crificii, misceri debet.

Ea, si non est in vinum conversa, quando fit conse-
cratio, remanet quoad propriam substantiam, nec
immediatè mutatur in sanguinem Christi.

Quo casu, forma cadit supra materiam consecra-
bilem, etsi alia adjuncta sit, adeoque non est falsa,
nec sacrilega.

Ref. 3. Materia consecrationis debet esse moraliter
præsens sacerdoti, idque sufficit ad valorem sacra-
menti.

Ad talem præsentiam requiritur ut materia præ-
sentis distet à consecrante, ita ut possit illam per verba
consecrationis designare.

Debet etiam hæc materia à consecrante designari
in individuo, unde si plures sunt hostiæ quàm de-
signata, aliæ non consecrantur.

Quod si ex decem hostiis præsentibus quatuor in-
confuso consecrare velit, eas in particulari non de-
signando, nulla est consecrata.

Unde ne tale quid contingat, debet sacerdos habe-
re intentionem consecrandi totam materiam præ-
sentem.

Ref. 4. Substantia panis, & vini non manet in hoc
sacramento, post consecrationem.

Unde non manet ibi materia panis, nec forma il-
lius, si est substantialis, neque ejus existentia.

CAP. III. *Ref. 1.* Consecratio fieri debet per ver-
ba illa,

ba illa, Hoc est corpus meum, Hic est calix sanguinis mei.

Adeoq̄ue errant hæretici qui dicunt, aut verba non requiri, aut tantum requiri ad instruendum populum, aut per ea non fieri conversionem.

Res. 2. Consecratio panis validè perficitur solis illis verbis, Hoc est corpus meum.

Et vini consecratio illis, Hic est calix sanguinis mei, nec quæ sequuntur ad valorem sacramenti sunt necessaria, esto ex gravi præcepto recitari debeant.

Res. 3. Sacerdos profert verba consecrationis recitativè, seu historicè, ea nimirum referendo ut à Christo prolata.

Nequè propterea opus est ut proferantur circa eandem materiam, circa quam à Christo sunt usurpata.

Res. 4. Verba consecrationis proferuntur etiam significativè, quatenus sacerdos ea profert in persona Christi, cuius corpus & sanguinem significant.

Ut sacerdos ea verba verè proferat, satis est quòd in fine prolationis verborum, corpus & sanguis Christi sub speciebus constituentur.

Res. 5. Per pronomen, hoc, in verbis consecrationis non demonstratur panis; species tamen illius indirectè demonstrantur.

Directè ergo per illud demonstratur corpus Christi, etsi ibi non sit, nisi cum verba sunt finita: neque inde sequitur, quod propositio sit identica.

Res. 6. Sub specie panis, ex vi verborum, ponitur corpus Christi; sanguis verò; anima, & divinitas per concomitantiam.

Formæ partiales, ex vi verborum ponuntur sub speciebus panis, cum corpore Christi; quod tamen non dicit subsistentiam, sed rationem partis duntaxat.

At sub specie vini ponitur sanguis, ex vi verborum; corpus autem, anima, & divinitas solum per concomitantem.

Probabilis est sententia quæ docet, quantitatem ipsam Christi poni in Eucharistia, ex vi verborum.

CAP. IV. *Ref. 1.* Corpus Christi est realiter, & substantialiter præsens in Eucharistia.

Non implicat quod idem corpus simul sit in pluribus locis, & quod ex mutationes illi conveniant, quæ duobus corporibus convenire possunt.

Ex reali præsentia Christi exercetur fides, roboratur spes, accenditur amor in Christum; aliæque virtutes non exiguum incrementum sumunt.

Ref. 2. Potest idem corpus virtute divina, simul poni in diversis locis circumscriptivè.

Quod si fieret, potius dicendum esset, corpus comprehendi à duobus locis, quàm comprehendi, & non comprehendi à quolibet ex illis.

Ref. 3. Vera aliqua & realis actio versatur circa corpus Christi, ut est in Eucharistia.

Actio illa non est mera Christi adductio, terminata ad illud ubi quod habet in Sacramento.

Sed est vera & realis ejus productio, seu reproductio, aut, ut alii loquuntur, replicatio.

Ref. 4. Inter positionem Christi in Eucharistia, & definitionem panis, est connexio aliqua; ita scilicet ut illa sit causa istius.

Positio corporis Christi non habet connexionem physicam cum definitione substantiæ panis, sed tantum moralem.

Quæ in eo consistit, ut ex modo quo Christus hic ponitur, nempe per verba consecrationis, substantia panis infallibiliter destruat.

CAP. V. *Ref. 1.* Inter corpus Christi, & species necessaria est unio aliqua, ut ex iis fiat unum Sacramentum.

Non opus est ut inter illa sit unio physica, sive formalis, sive effectiva, sed moralis sufficit.

Ut movens species, moveat corpus Christi per accidens, sufficit quod inter Christum, & species sit realis conjunctio; qualis ferè inter continens, & contentum reperitur.

Totus.

Ref. 2. Totus Christus est sub singulis partibus specierum, post earum divisionem, & etiam ante divisionem. Imò sub singulis earum punctis, si dantur.

Præsentia Christi in hostia consecrata est actu, & formaliter una; virtualiter verò multiplex, quot nimirum sunt partes, in quas hostia secari potest.

Corpus Christi posse constitui totum in parvula hostia, intelligitur ex mysteriis Nativitatis, Resurrectionis, & Ascensionis Christi.

Ref. 3. Potest sacerdos localiter movere corpus Christi per accidens, ad motum specierum: non autem per se, seu sine ordine ad species.

Christus ut est in sacramento, potest localiter per se à Deo moveri, & probabiliter ab Angelo.

Ipse Christus non potest se movere localiter motu progressivo: motu verò simplici potest, etiam naturæ viribus.

Ref. 4. Corpus Christi, ut est in Eucharistia, ab agentibus creatis naturaliter alterari non potest.

Quod ita intellige, ut Christi corpus non possit in sacramento alterari per se, nec per accidens, alteratis speciebus.

Unde Christus non potest ibi crescere, vel decrescere; nec naturaliter corrumpi, nec unum illius membrum agere in aliud.

Ref. 5. Christus, ut in Eucharistia existens, non potest naturaliter videri oculo corporeo.

Probabile tamen est posse videri supernaturaliter: quamvis oppositum etiam non careat probabilitate.

Ref. 6. Christus, ut in sacramento existens, non potest naturaliter alterare res externas, vel operationes sensuum elicere.

Agendo tamen de potentia extraordinaria, negandum non videtur quin utrumque possit.

Potest Christus intelligere in sacramento, per scientiam beatificam, & infusam; adeoque & elicere

cere operationes voluntatis, ejusmodi scientiam sequentes.

Ref. 7. Christus non definit esse in hoc sacramento, per solam denominationem extrinsecam ad corruptionem specierum; nec per solam amissionem presentie sacramentalis.

Quare definit per desitionem suae substantiae, ut in sacramento reproducta, quatenus Deus retrahit concursum, quo illam sub speciebus conservabat.

CAP. VI. *Ref. 1.* Accidentia panis, & vini remanent in hoc sacramento, post consecrationem: quod, ex fide, intelligendum de omnibus accidentibus, etiam occultis.

Ejusmodi accidentia existunt sine subjecto substantiali; quantitas tamen est subjectum aliorum accidentium.

Ref. 2. Non est admittendus modus aliquis positivus, quo accidentia separata per se existant, more substantiae.

Quantitas à Deo efficienter sustentata, non minus apta est ad varias mutationes efficiendas, vel recipiendas, quam si per modum positivum existeret.

Ref. 3. Accidentia separata conservantur à Deo extra subjectum, majori influxu, quam in subjecto.

Causalitas physica subjecti etsi non sit effectiva, sed tantum materialis, à Deo supplenda est in diverso genere.

Ref. 4. Accidentia separata possunt eodem modo agere ac ante. Hinc si aquae guttula misceretur speciebus vini consecratis, ea in vinum converteretur.

Possunt etiam alterari & corrumpi, & ex iis corruptis aliquid generari, ut patet experientia.

Quando vermis generatur ex speciebus consecratis, Deus reprodicit sub earum quantitate, eandem numero materiam, quae ante consecrationem sub illa erat.

Ref. 5. Quando apparet caro, aut sanguis in Eucharistia,

rīstia, probabile est id quod videtur non esse carnem, aut sanguinem Christi.

Talis apparitio non fit ad deceptionem, sed ad ostendendam veritatem presentiae Christi, quam hic profitemur.

Quando apparet puer, adoratio debet tendere ad Christum, vel sub illa figura, si ibi est, vel ut in caelo existentem.

Christus definit esse sub speciebus sacramentalibus, quando substantia panis non potest sub illis naturaliter conservari.

CAP. VII. *Res. 1.* Nullus nisi sacerdos, validè potest Eucharistiae sacramentum conficere. Plures tamen sacerdotes illud simul validè conficere possunt.

Recens ordinati debent habere intentionem consecrandi, non absolutam, sed conditionatam; si nimirum verba simul cum Episcopo absolvant, alias non.

Aut intentionem generalem proferendi verba consecrationis, juxta sensum & mentem ecclesiae, quaecunque illa sit.

Res. 2. Solus sacerdos habet ex jure divino, potestatem ordinariam dispensandi aliis hoc sacramentum.

Potest sacerdos in casu necessitatis, committere Diacono potestatem distribuendi corpus Christi, non autem clericis inferioribus.

Sacerdos, & Diaconus possunt in necessitate propriis manibus communicare, non autem inferiores clerici.

Res. 3. Ille tantum sacerdos potest legitimè Eucharistiam aliis distribuere, qui in eos habet potestatem ordinariam, vel delegatam.

Religiosi ex privilegio summi Pontificis, licitè administrant Eucharistiam in suis Ecclesiis, quibuscunque fidelibus eò accurrentibus.

Res. 4. Deneganda est cōmunio, peccatori publico eā petenti,

petenti, in loco ubi peccatum illius est, aut brevi futurum est publicum.

Potest tamen communio ei dari publicè, si publicè constet de emendatione illius: & privatim, si privatim.

Quæ doctrina extendi debet ad eos, qui de crimine aliquo sunt suspecti; quando suspicio est violenta, seu moraliter certa.

Deneganda etiam est communio, peccatori occulto privatim eam petenti, si peccatum illius notum sit extra confessionem; non autem si petat publicè.

CAP. VIII. *Ref. 1.* Eucharistia quatuor modis sumi potest. 1. spiritualiter tantum. 2. spiritualiter & sacramentaliter simul. 3. sacramentaliter tantum. 4. materialiter.

Ref. 2. Extat præceptum divinum sumendi Eucharistiam, quod homines obligat in periculo mortis.

Probabile est eum qui sanus Eucharistiam sumpsit, si post unum aut alterum diem incidat in periculum mortis, non teneri iterum ad communionem accedere. Oppositum tamen in praxi consulendum, & sequendum.

Adulti omnes ratione utentes comprehenduntur sub allato præcepto, etiam si non sint baptizati.

Ref. 3. Omnes adulti ratione utentes, tenentur ex præcepto Ecclesiæ, singulis annis communicare in Paschate.

Nominè autem Paschatis intelligitur, tempus currens à Dominica Palmarum, usque ad octavam Paschæ inclusivè.

Regulares non possunt eo tempore dare communionem, quæ fit ad servandum præceptum Ecclesiæ, possunt tamen illam, quæ fit ex devotione.

Qui prævidet impedimentum superventurum in Paschate, non tenetur communionem anticipare.

Qui

Qui accedit tunc ad Eucharistiam, cum peccato mortali, satisfacit præcepto Ecclesiæ, etsi graviter peccet.

Res. 4. Qui ad Eucharistiam accedunt, non tenentur ex præcepto divino, eam sumere sub utraque specie, nisi Missam celebrent.

Olim fideles Eucharistiam manu, viri quidem nuda, foemina verò Dominicali cooperta accipiebant, eamque domum asportabant, ut statuto tempore eam sumerent.

Non propterea datur laicis sacramentum, quoad rem contentam, mutilatum; nec minor gratia quam sumentibus utramque speciem.

Potest laicus ex dispensatione summi Pontificis, sumere speciem vini; imò sine dispensatione, quando aliàs periculum esset, ne talis species in manus hæreticorum deveniret.

CAP. IX. Res. 1. Eucharistia ex præcepto Ecclesiastico, communiter sumenda est à jejuno, ut à temporibus Apostolorum semper observatum fuit.

Ei qui vult accedere ad Eucharistiam, non modo servandum est jejunium ecclesiasticum, sed etiam naturale.

Quod non solvitur etsi aquæ guttula, vel aliquid hujusmodi trajiciatur inadvertenter per modum salivæ.

Res. 2. Potest sacerdos ad perfectionem sacrificii, sumere Eucharistiam non jejunus: tum quando aquam loco vinicalici infusam sumpsit, tunc enim vinum debet consecrare, statimque sumere; tum quando peracta consecratione, recordatur se non esse jejunum, &c.

Qui est in proximo mortis periculo, quacunque ex causa, potest Eucharistiam sumere non jejunus, si commodè aliàs eam sumere nequit.

Res. 3. Accedere ad Eucharistiam cum peccato mortali, per se loquendo est peccatum mortale.

Qui habet conscientiam peccati mortalis, debet,

ex præcepto Ecclesiæ, prius confiteri, quàm ad Eucharistiam accedat.

Ille peccat venialiter, qui accedit ad Eucharistiam, sine ullo dolore peccati venialis, cujus habet conscientiam; & multò magis qui in actuali sumptione, aliquod peccatum veniale committit.

Ref. 4. Homo peccato mortali obstrictus, potest non præmissa confessione sacramentali, ad Eucharistiam accedere, quando adest necessitas communicandi, nec habet copiam confessarii.

Talis necessitas habet locum, tum in articulo mortis, tum in gravis infamiæ periculo, tum quando sacerdos post consecrationem recordatur peccati mortalis non confessi.

Confessarius verò deesse censetur, quando commodè adiri non potest, & quando periculum est, ne confessionem revelet.

CAP. X. *Ref. 1.* Eucharistia per se primam gratiam non confert, sed tantùm per accidens, esto cibus corporalis nunquam mortuum vivificet.

Habet tamen vim præservandi à mortalibus, quod fit per auxilia gratiæ & externam protectionem.

Ref. 2. Eucharistia per se confert gratiam secundam seu augmentum gratiæ, esto suscipiens devotione actuali præditus non sit.

Eucharistia semper confert homini augmentum spirituale, etsi cibus corporeus non semper comedenti incrementum tribuat.

Ref. 3. Eucharistia confert augmentum gratiæ quādo sumitur; cùm tamen alia sacramenta non conferant effectum nisi finita susceptione.

Eucharistia non confert gratiam finita sumptione, seu manducatione. nec propterea dici potest, quòd Christus sit veluti otiosus in stomacho.

Ref. 4. Duæ speciei separatim sumptæ in eadem cõmunionem non plus conferunt gratiæ, quàm unica.

Tunc autem gratia non datur per partes, sed tota simul, idque dum prima species sumitur.

Ref. 5.

Ref. 5. Eucharistia delet peccata venialia, ex opere operato, non tamen per seipsam immediate, sed per gratiam habitualem, adjuncta speciali condonatione.

Item mediantibus actibus charitatis, quos excitat per auxilia actualia, quæ nobis ex opere operato confert.

Ref. 6. Dicitur potest, Eucharistiam habere vim remittendi poenas temporales peccatis remissis debitas, idque ex opere operato, & directe.

Item remittendo culpam venialem, remittere aliquam partem poenæ illi debitæ.

Etsi culpæ veniales in alia vita deleantur, non ideo aliquid poenæ ipsis debitæ remittitur.

DE MISSÆ SACRIFICIO.

CAP. XI. **I**N Missa offertur Deo sacrificium propriè

Ref. 1. dictum, quod olim per oblationem panis & vini à Melchisedec factam, & per Agnum Paschalem figuratum fuit.

Christus per sacrificium crucis, satisfecit pro peccatis hominum, quoad sufficientiam; illius autem virtus per sacrificium altaris nobis applicatur.

Ref. 2. Res oblata in Missæ sacrificio est Christus non ut in propria specie existit, sed quatenus est sub speciebus sacramentalibus.

In sacrificiis animalium non res producta offertur, sed corrupta in sacrificio altaris, ut & in oblatione thuris, producta.

Substantia panis & vini materia transiens sacrificii dici potest, quo sensu Patres interdum dicunt, panem & vinum offerri.

Ref. 3. Essentia sacrificii Missæ non consistit in oblatione verbali quæ fit sive ante, sive post consecrationem.

Neque in fractione hostiæ, aut illius sumptione sive à sacerdote, sive à laicis facta.

CON.

DE MISSÆ SACRIFICIO. 91

Consistit ergo in sola consecratione, qua mors Christi perfectè, modo mystico, repræsenta-
tur.

Unde ad essentiam hujus sacrificii spectat, conse-
crare sub utraque specie Nec licet unquam quavis ex
causa, consecrare extra sacrificium.

Ref. 4. Sacrificium Missæ offerunt, quanquam di-
versimodè, Christus, sacerdos celebrans, & fideles
omnes.

Speciatim verò illi offerre dicuntur, qui sacro in-
terfunt, aut sacerdoti celebranti inserviunt.

Ref. 5. Sacrificium Missæ offerri potest pro fide-
libus baptizatis, pro catechumenis, pro paganis, & pro
hæreticis nominatim non excommunicatis.

Offerri etiam potest pro existentibus in purgato-
rio, non tamen pro Beatis (etsi possimus Deo sacri-
ficare in gratiarum actionem pro eorum gloria) nec
pro damnatis.

Ref. 6. Sacrificium Eucharistiæ non confert imme-
diatè gratiam sanctificantem sive primam, sive se-
cundam, ex opere operato.

Utrumque tamen confert mediatè, conferendo
gratias actuales peccatori ad primam justificatio-
nem, & justo ad secundam necessarias.

At remittere pœnas peccatis remissis debitas, est
maximè proprius illius effectus, qui per se nulli sa-
cramento competit.

Hoc sacrificium conducit ad bona temporalia ob-
tinenda, non ex opere operato, sed per modum im-
petrationis.

Ref. 7. Sacrificio Missæ, tantum ut offertur à sacer-
dote, respondet effectus ex opere operato, qui non
nisi iis conceditur, quibus ab ipso applicatur.

Fructus sacrificii non applicatus manet in the-
sauro Ecclesiæ: potest autem sacerdos eum sibi,
vel alteri applicare, ex hypothesi quod is pro
quo celebrat, non sit dispositus ad eum recipien-
dum.

92 DE MISSÆ SACRIFICIO.

Arguendi sunt sacerdotes, qui dum non habent stipendium, Missam celebrant pro illo, quem Deus prævidet iis stipendium oblaturum.

Ref. 8. Per hoc sacrificium non confertur nisi effectus finitus tam intensivè, quàm extensivè: ita ut pro pluribus oblatum, non tantum profit singulis, quantum prodesset, si offerretur pro paucioribus.

Etsi res oblata sit infinita, & primarius offerens infinitus, id non impedit quin effectus, ex voluntate Christi, oblationi adjunctus sit finitus.

CAP. XII. *Ref. 1.* Singuli sacerdotes tenentur ex officio sacrum celebrare: cui præcepto satisfaciunt aliquoties in vita sacrificando.

Feria 5. ante Pascha, & Sabbatho S. licet per se loquendo, quibuscunque sacerdotibus Missam celebrare; non autem die Veneris S.

Non licet sacerdoti pluries in die sacrum facere, nisi in Nativitate Domini, & aliàs in casu gravis necessitatis: debet autem esse jejunus, quando secundo celebrat.

Non licet ordinariè, & seclusis privilegiis, sacrum facere ante auroram, aut post meridiem. Licet tamen ex causa rationabili, sacrum inchoare paulò ante auroram, & paulò post meridiem.

Ref. 2. Ordinariè sacrum celebrari non debet nisi in loco consecrato, aut benedicto, vel certè ad cultum divinum ab Episcopo diocesano designato.

Non licet sacrum facere in Ecclesia polluta, antequam purificetur, nisi ex gravi causa; ut si aliàs Moniales v. c. non essent audituræ sacrum die Paschatis.

Ad celebrationem Missæ requiritur altare lapideum, ab Episcopo consecratum, cui reliquiæ apponi solent, quamvis id non sit de essentia consecrationis.

Non perit consecratio, etsi frangatur, modò hostiam & calicem continere possit. Perit autem in altari

tari fixo, quando lapis superior ab inferioribus amovetur.

Requiritur etiam calix, cum patena, ex auro, vel argento, vel stanno confectus, & consecratus. Perire autem illius consecratio si notabiliter cuppa frangatur, vel inauretur, aut à pede per fractionem separatur.

Res. 3. Non potest sacerdos citra peccatum mortale, sine vestibus sacris, & benedictis celebrare. Possit tamen in necessitate sacrum facere, sine aliqua ex minoribus.

In gravi propriæ vitæ periculo, liceret sacrum facere sine ulla ex vestibus sacris: nisi id fieret in contemptum religionis.

Harum vestium deperditur benedictio, quando ita franguntur, ut amplius non sint aptæ ad usum, ad quem assumi solent. Unde si reficiantur, de novo sunt benedicendæ.

In necessitate potest sacerdos sibi ipsi ministrare. Imò tunc potius debet sine ministro celebrare, quam monialem, aliamve foeminam ad hoc ministerium admittere.

Res. 4. Ut sacrum dignè celebretur, requiritur status gratiæ; imò præmittenda est confessio peccati mortalis, propter communionem.

Non tenetur sacerdos sub peccato mortali, recitare matutinum, antequam Missam celebret.

Res. 5. Defectus essentialis in Missa occurrens supplendus est. Hinc si sacerdos post consecrationem advertit in calice non esse nisi aquam, debet vinum de novo consecrare, & sumere, etsi aquam sumserit.

Debet etiam suppleri defectus sumptionem impediens: ut si aranea in calicem consecratum cadat, si totus sanguis effundatur, si sacerdos post consecrationem moriatur.

Supplendi sunt præterea graves defectus accidentales, ut si sacerdos latinus ante consecrationem ad-

vertat panem esse fermentatum, vel non haberi copiam aquæ, vino miscendæ.

Non tamen leviores; ut si omittatur quædam benedictio, aut genuflexio: & idem dic si quis recitato Evangelio, advertat se Epistolam prætermisissæ.

Ref. 6. Sacerdos ratione justî stipendii, tenetur ex justitia sacrum facere: tantùm abest ut simoniam committat, paciscendo pro tali stipendio.

Tenetur sacerdos unum sacrum facere pro uno justo stipendio, nec potest unico sacrificio, pro duobus ejusmodi stipendiis satisfacere.

Non modo pauperes, sed etiam divites sacro accipere *pro stipendio, & pro fructibus.*

Parochi, ut sic, non tenentur sacra facere pro suis subditis: adeoque possunt stipendia accipere, pro Missis quas celebrant.

Tenentur tamen per se, vel per alios sacrum facere in propria parochia, iis saltem diebus quibus alii tenentur audire sacrum.

Ref. 7. Fideles adulti tenentur ex gravi præcepto, audire Missam Dominicis, & Festis diebus.

Quod intellige de Missa integra, ita ut notabilem illius partem sine causa omittere, v. c. Evangelium, cum iis quæ præcedunt sit peccatum mortale.

Intellige etiam ex probabiliori sententia, de eadem Missa, non de medietate unius, & medietate alterius: ac præterea illius auditione devota, & cum interna attentione conjuncta.

Multa excusant ab hoc præcepto, impotentia, obedientia, consuetudo, charitas, & similia.